

ПРЕДМЕТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Ученици 4. разреда из предмета Српски језик оцењују се на три начина:

1) писмено изражавање,

2) усмено изражавање,

3) ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...).

- Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

- Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

- Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

- Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Оцењивање је према Правилнику о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 34/2019, 59/2020 и 81/2020).

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА ТОКОМ ГОДИНЕ

Усмено излагање	Активност на часу	Практичан рад	Домаћи задатак	Тест	Презентација	Сарадња и комуникација у тиму	Показивање иницијативе и заинтересованост
+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-

(+/- начини који се користе у раду)

- Наставник у току целе школске године прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у својој педагошкој документацији.

- Ученик у току часова добија плусеве и минусе у зависности од одговора на питања која су му постављена. Ово се евидентира у педагошку свеску.

Критеријум:

- + + + + + = (5)
- + + + + - = (4)
- + + + - - = (3)
- + + - - - = (2)
- + - - - - = (1)

ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Када су у питању **писмене провере знања** скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА		ОБРАЗОВНИ НИВО	
одличан (5)	од 86%-до 100%	Напредни ниво	примена
врло добар (4)	од 71%-до 85%	Средњи ниво	разумевање
добар (3)	од 56%-70%	Средњи ниво	репродукција
довољан (2)	од 41%-55%	Основни ниво	препознавање
недовољан (1)	испод 40%		

На писменим и домаћим задацима оцењује се састав, есеј, прича, песма и остали облици писаног изражавања.

РУКОПИС	- колико је читак и правилан - да ли ученица/ученик меша писма (ћирилицу и латиницу) - да ли ученица/ученик меша писана и штампана слова
УРЕДНОСТ (ЕСТЕТСКИ ИЗГЛЕД ЗАДАТКА)	- да ли ученица/ученик прецртава - да ли ученица/ученик умеће речи - да ли ученица/ученик премешта реченице

ФОРМА	- да ли ученица/ученик уме да обликује нове мисаоне целине (пасусе) - да ли су нове мисаоне целине међусобно складно повезане
САДРЖАЈ	- у којој мери написано одговара тзв. тежишту теме - колико је написани садржај богат/сиромашан - да ли је композиција складна (увод, разрада, закључак) - да ли у раду постоје материјалне грешке (књижевни род или врста, имена јунака, место радње, време радње и сл.)
ПРАВОПИС	- писање великог и малог слова - састављено и растављено писање речи (посебно речца НЕ и ЛИ) - интерпункција - глаголски облици (посебно глаголски прилог садашњи)
СТИЛИЗАЦИЈА	- да ли у раду има понављања - да ли у раду постоје жаргонизми - богат / сиромашан речник - да ли су реченице правилно написане (пре свега, ред речи у реченици)
УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Оцена на усменом одговарању се формира на основу учениковог одговора.	
одличан (5)	- Ученик савладава градиво из граматике, влада претходно пређеним градивом и примењује научено. Познаје и примењује граматичка и правописна правила. - Активно учествује на часу током часова анализе текста, самостално изводи закључке. - Ученик течно чита и негује читалачке навике. - Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у решавању задатака. - Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.
врло добар (4)	- Ученик је способан да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. - Сналази се у различитим облицима рада.
добар (3)	- Ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе књижевнотеоријске и граматичке појмове и термине. - Задатке обавља делимично уз помоћ наставника.

довољан (2)	- Ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.
недовољан (1)	- Ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. - Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.
АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)	
одличан (5)	- Ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању обавеза. - Даје креативне примедбе и предлоге. - Поштује правила рада. - У презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину. - Уочава битно и разликује га од небитног. - Зна добро да организује и води рад у групи. - Има високо развијено критичко мишљење.
врло добар (4)	- Мотивисан је и редовно извршава задатке. - Решава проблеме користећи научне садржаје. - Поштује правила рада. - Подржава рад групе и подстиче их на рад. - Поуздан, марљив и одговоран. - Презентује тачне податке.
добар (3)	- У подели задатака групе потребна помоћ наставника. - За рад потребна помоћ, подстицај и усмеравање. - Спор и непрецизан у презентацији. - Теже исказује своје мишљење. - Није самосталан, прати друге. - Научено градиво примењује погрешно. - Делимично поштује правила рада.
довољан (2)	- Ради на нивоу присећања. - У групи почиње да ради на интервенцију наставника. - Задатак не завршава и има грешака. - Површан у раду и поштовању правила.

	- Углавном је пасиван у групи.
недовољан (1)	- Незаинтересован за рад, омета друге. - Подстицање и помоћ га не мотивишу на рад. - Не поштује правила понашања у групи. - Тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.
НАСТАВНА ОБЛАСТ	ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)
ОЦЕНА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА
ОДЛИЧАН (5)	- Именује и разликује врсте и подврсте речи: властите и заједничке именице, описне, присвојне и градивне придеве, личне заменице, основне и редне бројеве, глаголе и уочава оне које су увек у истом облику. - Зна граматичке категорије глагола (лице, број и род) и самостално уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго. - Одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и самостално наводи примере. - Самостално претвара управни у неуправни говор и обрнуто, пише сва три модела управног говора. - Разликује врсту од службе речи у реченици. - Самостално одређује субјекат и глаголски предикат. - Зна реченичне чланове (прави објекат (у акузативу), атрибут и прилошке одредбе за време, место и начин) и самостално их одређује. - Поштује и примењује правописна правила. - Правилно пише велико слово у свим ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, тргова, насеља), познаје скраћенице и примењује их на конкретним примерима; познаје правила за писање речце „ли и не уз именице, придеве и глаголе. - Употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика.
ВРЛО ДОБАР (4)	- Одређује врсте и подврсте речи у великој мери: властите и заједничке именице, описне, присвојне и градивне придеве, личне заменице, основне и редне бројеве, глаголе и најчешће уочава оне које су увек у истом облику. - Углавном зна граматичке категорије глагола (лице, број и род) и најчешће уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго. - Одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и самостално наводи примере. - Уз мањи подстицај претвара управни у неуправни говор и обрнуто, пише сва три модела управног говора. - Уз мањи подстицај разликује врсту од службе речи у реченици. - У великој мери самостално одређује субјекат и глаголски предикат. - У великој мери зна реченичне чланове (прави објекат (у акузативу), атрибут и прилошке одредбе за

	време, место и начин) и углавном их самостално одређује. - Најчешће поштује и примењује правописна правила. - Углавном правилно пише велико слово у свим ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, тргова, насеља), познаје скраћенице и примењује их на конкретним примерима; познаје правила за писање речце ли и не уз именице, придеве и глаголе. - Употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика у великој мери.
ДОБАР (3)	- Препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица и придева), глаголско време (перфекат, презент, футур). - Препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и уз мању помоћ наводи примере. - Разликује управни од неуправног говора, уз мањи подстицај пише сва три модела управног говора. - Углавном препознаје врсту од службе речи у реченици. - Углавном уз помоћ одређује субјекат и глаголски предикат. - Зна реченичне чланове и препознаје (прави објекат (у акузативу), атрибут и прилошке одредбе за време, место и начин) и уз мањи подстицај их одређује. - Углавном поштује и примењује правописна правила. - Углавном правилно пише велико слово у ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, тргова, насеља), препознаје скраћенице и уз мањи подстицај примењује их на конкретним примерима; познаје правила за писање речце „ли и не уз именице, придеве и глаголе и уз мањи подстицај примењује правила за писање. - Углавном употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика.
ДОВОЉАН (2)	- Уз помоћ препознаје врсте речи (именице, придеве, бројеве, заменице, глаголе). - Уз помоћ препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица и придева), глаголско време (перфекат, презент, футур). - Уз помоћ препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне). - Уз помоћ разликује управни од неуправног говора, препознаје моделе управног говора. - Уз помоћ препознаје врсту од службе речи у реченици. - Уз помоћ одређује субјекат и глаголски предикат. - Уз помоћ препознаје реченичне чланове (прави објекат, атрибут и прилошке одредбе за време, место и начин). - Уз помоћ поштује и примењује правописна правила. - Препознаје употребу великог слова у ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, тргова, насеља), препознаје скраћенице уз помоћ; препознаје правила за писање речце „ли и не уз именице, придеве и

	глаголе. - Уз помоћ употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика.
НЕДОВОЉАН (1)	- Не препознаје врсте речи (именице, придеве, бројеве, заменице, глаголе). - Не препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица и придева), глаголско време (перфекат, презент, футур). - Не препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне). - Не разликује управни од неуправног говора, препознаје моделе управног говора. - Не препознаје врсту од службе речи у реченици. - Не одређује субјекат и глаголски предикат. - Не препознаје реченичне чланове (прави објекат, атрибут и прилошке одредбе за време, место и начин). - Не поштује и примењује правописна правила. - Не препознаје употребу великог слова у ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, тргова, насеља), препознаје скраћенице уз помоћ; препознаје правила за писање речце „ли и не уз именице, придеве и глаголе. - Не употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика.
НАСТАВНА ОБЛАСТ	КЊИЖЕВНОСТ
ОЦЕНА	(усвајање књижевних појмова, анализа књижевног дела, књижевне врсте)
	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА
ОДЛИЧАН (5)	- Самостално разликује књижевне врсте: шалвицу народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст. - Самостално уочава и издваја основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам). - Увек чита са разумевањем различите врсте текстова и образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном. - Објашњава узрочно-последичну временску повезаност догађаја у причи и износи правилан редослед радње. - Разликује главне и споредне ликове и упоређује их; објашњава особине ликова и наводи примере. - Изражава доживљај песме и песничке слике уз давање примера. - Зна кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице; тумачи пословице. - Самостално издваја поуку у басни. - Самостално и изражајно рецитије доносећи доживљај песме слушаоцу. - Самостално и изражајно изводи улоге у драмском тексту. - Препознаје ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима. - Уочава персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу.

	- Разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу. - Препричава текст из различитих улога/перспектива. - Уочава супротстављеност лица у драмском тексту. - Усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
ВРЛО ДОБАР (4)	- Разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст. - Уз мањи подстицај уочава и издваја основне елементе лирске песме (стих, рима и ритам). - Најчешће чита са разумевањем различите врсте текстова и образлаже сво јутисак и мишљење о прочитаном. - Уочава временску повезаност догађаја у причи и наводи правилан редослед радње. - Издваја главне и споредне ликове, објашњава основне особине. - Изражава доживљај песме и издваја песничке слике. - Разликује кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице и делимично тумачи пословице. - Углавном самостално издваја поуку у басни. - Изражајно рецитије песму. - Самостално изводи улоге у драмском тексту. - Углавном препознаје ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима. - У великој мери уочава персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу. - Углавном разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу. - Препричава текст из различитих улога/перспектива у великој мери. - Углавном уочава супротстављеност лица у драмском тексту. - У великој мери усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
ДОБАР (3)	- Препознаје књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст. - Делимично зна да уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, рима и ритам). - Углавном чита са разумевањем различите врсте текстова и делимично образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном. - Препознаје догађаје у причи и повезује их уз подстицај и одређује главни догађај и главне и споредне ликове, препознаје основне особине ликова. - Изражава доживљај песме. - Препознаје кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице и делимично зна да тумачи пословице. - Уз подстицај издваја очигледну и јасну поуку басне. - Рецитије песму уз мањи подстицај.

	- Уз мањи подстицај може да изведе једноставнију улогу у драмском тексту. - Уз помоћ препознаје ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима. - Уз помоћ разликује описивање, приповедање и дијалог у књижевном делу. - Уз помоћ препричава текст из различитих улога/перспектива.
ДОВОЉАН (2)	- Уз помоћ препознаје књижевне врсте: народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст. - Уз помоћ уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам). - Делимично чита са разумевањем различите врсте текстова и уз помоћ образлаже утисак о прочитаном; - Уз помоћ повезује догађаје у причи и одређује главне и споредне ликове. - Уз помоћ препознаје кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице. - Уз подстицај изражава доживљај песме. - Уз помоћ може да издвоји очигледну и јасну поуку басне. - Углавном научи песму и уз помоћ је рецитије. - Уз помоћ и подстицај може да изведе једноставну улогу у драмском тексту.
НЕДОВОЉАН (1)	- Не препознаје књижевне врсте: народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст. - Не уочава основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам). - Не чита са разумевањем различите врсте текстова и уз помоћ образлаже утисак о прочитаном; - Не повезује догађаје у причи и одређује главне и споредне ликове. - Не препознаје кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице. - Не изражава доживљај песме. - Не може да издвоји очигледну и јасну поуку басне. - Не научи песму и уз помоћ је рецитије. - Не изводи једноставну улогу у драмском тексту.
НАСТАВНА ОБЛАСТ	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
	(слушање, говорење, писање, читање)
ОЦЕНА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА
ОДЛИЧАН (5)	- Чита ћирилични и латинични текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха. - Уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије. - Зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу). - Самостално саставља и изговара сложену обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у дужу целину.

	- Самостално препричава, прича и описује на опширан начин и извештава о догађајима. - Одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења. - Самостално саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу. - Фонд речи је веома богат и прилагођен узрасту. - Правилно пише диктат и аутодиктат. - Препознаје значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневной комуникацији. - Пише разгледницу, честитку, приватно писмо. - Прилагођава језички израз комуникативной ситуацији – формалној и неформалној. - Повезује информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак.
ВРЛО ДОБАР (4)	- Чита ћирилични и латинични текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха. - Углавном зна и користи оба писма. - Самостално саставља и изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину. - Препричава, прича и описује на сажет начин и извештава о догађајима. - Одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења. - Самостално саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу. - Фонд речи је у великој мери прилагођен узрасту. - Пише диктат и аутодиктат са мањим грешкама. - Углавном препознаје значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневной комуникацији. - Пише разгледницу, честитку, приватно писмо. - У великој мери прилагођава језички израз комуникативной ситуацији – формалној и неформалној. - У великој мери повезује информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак.
ДОБАР (3)	- Чита ћирилични и латинични текст уз мање погрешке и делимично поштује интерпункцију. - Понекад прави грешке при писању латиничног писма. - Уз мању помоћ саставља и изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину. - Уз мању помоћ употребљава основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање. - Уз мању помоћ одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења. - Углавном саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу. - Фонд речи је делимично прилагођен узрасту. - Пише диктат и аутодиктат са грешкама.

	- Уз мању помоћ пише разгледницу, честитку, приватно писмо.
ДОВОЉАН (2)	- Чита ћирилични и латинични текст уз погрешке и без поштовања интерпункције. - Делимично је савладао писање оба писма, меша слова ћирилице и латинице. - Уз велику помоћ саставља и изговара једноставну обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину. - Веома ретко или уз велику помоћ употребљава основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање. - Делимично одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења. - Ретко саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче и наставља причу уз велику помоћ. - Фонд речи је често веома оскудан у односу на узраст. - Често неправилно пише диктат и аутодиктат. - Уз велику помоћ пише разгледницу, честитку, приватно писмо.
НЕДОВОЉАН (1)	- Не чита ћирилични и латинични текст уз погрешке и без поштовања интерпункције. - Није савладао писање оба писма, меша слова ћирилице и латинице. - Не саставља и не изговара једноставну обавештајну, упитну и заповедну реченицу, не спаја више реченица у кратку целину. - Не употребљава основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање. - Не одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења. - Не саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче и наставља причу уз велику помоћ. - Фонд речи је веома оскудан у односу на узраст. - Неправилно пише диктат и аутодиктат. - Не пише разгледницу, честитку, приватно писмо.